

Warszawa, dnia 7. 12. 2010 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

Andrzej Kraszewski

DZKIOAc - 070 - 11/58847/10/MZ

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 8. 12. 2010
nr. 6287 podpis. M

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

Odpowiadając na zapytanie senatora Wojciecha Skurkiewicza przekazane pismem z dnia 8 listopada 2010 r. znak: BPS/DSK-043-3105/10 w sprawie nieprawidłowego zastosowania dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (CAFE), przedstawiam poniżej stosowne informacje.

Dotychczas przeprowadzane oceny jakości powietrza w latach 2003–2008 na obszarze naszego kraju wykazały w niektórych strefach przekroczenia dopuszczalnego poziomu pyłu PM10. Jako główne źródła występowania przekroczeń tych zanieczyszczeń należy wskazać tzw. niską emisję pochodzącą z sektora bytowo – komunalnego i transportu. W związku z powyższym, Komisja Europejska udzieliła Polsce w dniu 30 czerwca 2008 r. ostrzeżenia, w którym stwierdziła, że z uwagi na zgłoszone przekroczenia dopuszczalnych wartości stężenia pyłu PM10 w przypadku nie przedłożenia najpóźniej do dnia 31 października 2008 r. powiadomienia wymaganego zgodnie z art. 22 dyrektywy 2008/50/WE (tzw. derogacje) ma zamiar wszcząć przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej postępowanie w sprawie naruszenia przepisów na mocy art. 226 Traktatu (obecnie art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej). Rzeczypospolita Polska udzieliła odpowiedzi w dniu 30 września 2008 r. informując, o zamiarze skorzystania z możliwości jaką stworzył art. 22 dyrektywy 2008/50/WE w zakresie odroczenia terminów realizacji i wyłączeń z obowiązku stosowania określonych wartości dopuszczalnych i przedłożyła odpowiednie powiadomienia. W dniu 31 października

2008 r. Rzeczypospolita Polska przedłożyła powiadomienie w odniesieniu do stref, w których wystąpiły przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 (z wyjątkiem województwa śląskiego). W dniu 2 lutego 2009 r. Komisja Europejska wystosowała wobec Rzeczypospolitej Polskiej wezwanie do usunięcia uchybienia w związku z przekroczeniami poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 na obszarze województwa śląskiego. Pismem z dnia 26 marca 2009 r. Polska przesłała odpowiedź na wezwanie do usunięcia ww. uchybienia. W odpowiedzi przekazany został harmonogram realizacji programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego.

Decyzją z dnia 11 grudnia 2009 r. Komisja Europejska udzieliła bezwarunkowych derogacji dla trzech stref oraz warunkowych derogacji dla dwóch stref spośród wszystkich 83 zgłoszonych przez Rzeczypospolitą Polskę.

Komisja zgodnie z art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej stwierdziła w dniu 30 września 2010 r. uchybienie przez Rzeczypospolitą Polskę zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy artykułu 13 ust. 1 dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszyego powietrza dla Europy (załącznik XI sekcja B odnoszący się do spełnienia norm jakości powietrza w zakresie pyłu drobnego PM10) i wystosowała uzasadnioną opinię (naruszenie znak: 2008/2199 K(2010)6542).

Odnosząc się do pytania pierwszego w zakresie w jakim terminie Rząd RP powinien przekazać odpowiedź, informuje, że Rzeczypospolita Polska miała 2 miesiące na udzielenie odpowiedzi do Komisji Europejskiej, licząc od dnia 30.09.2010 r. Wyjaśniam, że odpowiedź w przedmiotowej sprawie została przekazana do Komisji Europejskiej w dniu 1.12.2010 r.

Odpowiadając na pytanie drugie w zakresie wskazania przyczyny niedotrzymania terminów osiągnięcia poziomów dopuszczalnych dla pyłów PM10, informuje, że w związku z notowanymi przekroczeniami, Polska zgodnie z wymaganiami dyrektywy 2008/50/WE ma obowiązek realizować programy ochrony powietrza dla stref, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10. Proces przygotowywania programów w początkowym okresie był spowolniony, na co wpływ miały dwie przyczyny. Po pierwsze przepisy dyrektywy 1999/30/WE zobowiązujące do oceny jakości powietrza, opracowania i wdrażania programów ochrony środowiska w zakresie pyłu PM10 weszły w życie w Unii Europejskiej w 1999 r. dając starym krajom członkowskim dłuższy czas na osiągnięcie standardów dla pyłu PM10 do 2005 r., niż to było w przypadku nowych krajów. Nowe kraje członkowskie (w tym Polska), które przystąpiły do UE w dniu 1 maja 2004 r. na dostosowanie miały zaledwie pół roku. Druga przyczyna opóźnień w przygotowaniu programów ochrony powietrza wynikała ze zmian kompetencyjnych przenoszących zadania administracji rządowej na

samorządową. Do 2008 r. programy ochrony powietrza wykonywane i wdrażane były rozporządzeniem Wojewody. Od stycznia 2008 r. obowiązek ten przeszedł na administrację samorządową i programy ochrony powietrza opracowywane są przez marszałka województwa, a następnie wdrażane uchwałą sejmiku województwa. Zmiana organu odpowiedzialnego za realizację tego zadania oraz przeniesienie tych obowiązków do kompetencji organów samorządowych spowodowała konieczność przygotowania przez samorzady odpowiednich służb do jego realizacji, co skutkowało w początkowej fazie opóźnieniem w kontynuacji zadania polegającego na opracowaniu programów jakie rozpoczęli wojewodowie. Wpłynęło to też na jakość i skuteczność realizowanych działań naprawczych i miało przełożenie na wyniki oceny jakości powietrza w następnych latach. Omówione powyżej zaległości w opracowaniu programów ochrony powietrza zostały już usunięte. Poprawiła się również jakość programów. Programy ochrony powietrza są opracowywane zgodnie ze ścieżką wskazaną przez akty wykonawcze do ustawy Prawo ochrony środowiska oraz narzędzia metodyczne opracowane przez resort środowiska tj. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz. U. nr 38, poz. 221) oraz „Zasady sporządzania naprawczych programów ochrony powietrza w strefach – Warszawa 2008r.”. W kraju realizowanych jest 85 programów ochrony powietrza, w tym dwa programy obejmujące swoim zasięgiem obszary całego województwa (województwo małopolskie oraz województwo śląskie). Programy te swoim zakresem obejmują sektory: przemysł, bytowo-komunalny oraz transport i zawierają różnorodne działania naprawcze ukierunkowane zarówno na administrację rządową i samorządową, jak również na liczne podmioty odpowiedzialne za przekroczenia pyłu PM10 w strefach. Biorąc pod uwagę zakres działań określonych programami ochrony powietrza należy oczekiwać, że wymiernych efektów ekologicznych będzie można się spodziewać w przeciągu kilku lat.

Odnosząc się do zapytania, ile państw członkowskich znajduje się w podobnej sytuacji jak Polska, wyjaśniam, że problem z przekroczeniami poziomów dopuszczalnych w zakresie pyłu PM10 ma 23 na 27 państw członkowskich. Jednocześnie informuję, że w dniu 30 września br. Komisja Europejska wystosowała uzasadnione opinie także wobec: Republiki Czeskiej, Republiki Słowackiej, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Austrii.

Odnosząc się do zapytania czwartego i piątego, kto bezpośrednio personalnie w Ministerstwie Środowiska odpowiada za przedmiotowe opóźnienia, informuję, że niemożna personalnie wskazywać osoby w randze Ministra, Podsekretarza Stanu oraz Dyrektora departamentu odpowiedzialnego za ten stan rzeczy z powodu, iż resort środowiska w kwestii zarządzania systemem jakości powietrza odpowiada jedynie za proces legislacyjny mający na celu

transpozycję dyrektyw UE w zakresie jakości powietrza. Departamentem nadzorującym zarządzanie jakością powietrza na szczeblu krajowym jest Departament Zmian Klimatu i Ochrony Atmosfery. Wyjaśniam, że bezpośrednio za zarządzanie jakością powietrza odpowiada marszałek województwa. Jest on odpowiedzialny za przygotowanie programów ochrony powietrza dla stref, w których stwierdzone zostały przekroczenia poziomów dopuszczalnych i wdrożenie działań naprawczych określonych tymi programami.

Odnosząc się do pytania szóstego dotyczącego wskazania w jakim terminie zostaną usunięte naruszenia prawa, wyjaśniam, że w kraju realizowanych jest 85 programów ochrony powietrza, w tym dwa programy obejmujące swoim zasięgiem obszary całego województwa (województwo małopolskie oraz województwo śląskie), które zakładają termin realizacji do roku 2011, 2015 oraz niektóre do 2020. Koszty przygotowania i przewidywane koszty realizacji tych programów zostały oszacowane na kwotę 28 mld PLN (ok. 7,3 mld EURO), przy czym na realizację działań obejmujących swoim zasięgiem wszystkie strefy wydatkowano w latach 2006 – 2010 kwotę w wysokości 7 615 049 tys. PLN (ponad 1,98 mld EURO). Ponadto na poprawę jakości powietrza w strefach będą miały wpływ projekty realizowane w latach 2007-2015, które będą dofinansowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko IV oś priorytetowa w zakresie działania 4.2 „Racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami w przedsiębiorstwie”, 4.3 „Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik”, 4.5 „Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony powietrza”. Na projekty te zostały zarezerwowane środki pochodzące z Unii Europejskiej w wysokości 62,5 mln EURO. Niektóre z działań określonych w programach ochrony powietrza będą także realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w zakresie VI osi priorytetowej „Drogowa i lotnicza sieć TEN-T”, VII osi „Transport przyjazny środowisku” i VIII osi „Bezpieczeństwo transportu i krajowej sieci transportowej”. Alokacja środków na oś VII wynosi 7 676 mln EURO.

Realizacja programów uzyskuje także wsparcie z Narodowego i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W latach 2004-2009. WFOŚIGW wsparły te przedsięwzięcia kwotą blisko 2,5 mld PLN, czyli ok. 630 mln EURO.

Z UP
MINISTRA
PODSEKRETAŹ STANU
Bernard Błaszczak

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów